

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris Sermones In Dominicis & Festa per annum

Bernardus <Claraevallensis>

Ser. I De Miraculo facto in nuptiis, & de eo quod Dominus ait, Et vos
similes hominibus expectantibus Dominum. Lic. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

DOMINICA PRIMA POST

Octavam Epiphaniæ.

De miraculo facto in nuptiis : & de eo quod Dominus ait :

Et vos similes hominibus expectantibus Dominum suum, quando revertatur à nuptiis, Luc. 12.

S E R M O I.

* Luc. 12. c

b Psal. 45. b
c Psal. 39. a
Adventus
Domini se-
cundus seve-
rus.

In lectione sancti Evangelii, Fratres, hodie audivimus, quia Dominus noster ivit ad nuptias. Faciamus ergò, quod alibi monet ^a : & studeamus similes fieri *hominibus expectantibus Dominum suum quando revertatur à nuptiis*. Nam tenenti carrueam in agro, & vendenti aliquid vel ementi in foro, non dicitur, quid expectas? Neque enim similes sunt expectantibus. Ei verò quem videmus stare ante januam, pulsare crebrius, sæpius suspicere ad fenestras : nihil mirum si dicitur, quid expectas? Illi ergo sunt similes expectantibus, qui non surda aure audierunt : *Vocate & videte, quoniam ego sum Deus* ^b. Veniet Dominus expectantibus eum in veritate : qualis erat qui dicit ^c : *Expectans expectavi Dominum*. Veniet tanquam revertens à nuptiis inebriatus vino charitatis, & immemor iniquitatum nostrarum. Veniet non expectantibus tanquam revertens à nuptiis, tanquam potens crapulatus à vino, verè ebrius, & immemor milerationum iuarum. Tunc enim quantum ad illos obliviscetur misereri Deus. Veniet in ira & indignatione tanquam furibundus : sed ô Domine, ne in furore tuo arguas me. Hac modò non tam in præsentibus nuptiis, quàm pro earum occasione sint dicta.

Jam verò sequamur unà cum Discipulis ad nuptias euntem Dominum, ut videntes quod facturus est, pariter credamus cum illis. *Deficiente vino dixit Mater Iesu ad eum : Vinum non habent*. Compassa est enim eorum verecundiæ, sicut misericors, sicut benignissima. Quid de fonte pitetatis procederet nisi pietas? Quid, inquam, mirum si pietatem exhibent viscera pietatis? Nonne qui pomum in manu sua tenuerit dimidia die, reliqua diei parte pomi servabit odorem? Quantum igitur viscera illa virtus pietatis affecit, in quibus novem mensibus requievit? Nam & ante mentem replevit, quàm ventrem : & cum processit ex utero, ab animo non recessit. Durior fortasse & austerior videri posset responsio Domini, sed noverat ille cui loqueretur : & quis loqueretur, illa non ignorabat. Denique ut scias quomodo responsum ipsum acceperit ; aut quantum de Filii benignitate præsumperit, ait ministris : *Quæcunque præceperit vobis, servate, & facite. Erant autem ibi lapideæ hydræ sex posite.*

Has

Dominica I. post Octav. Epiph. Serm. I. 129

Has nunc hydrias purificandis veris Judæis non litera, sed spiritu, necesse habemus apponere, vel magis appositas demonstrare. Quia enim nondum pervenit Ecclesia ad perfectam purificationem, quando eam sibi Christus exhibebit gloriosam non habentem maculam, neque rugam, aut aliquid huiusmodi: multis interim purificationibus opus habet, quatenus sicut abundant peccata, abundet indulgentia: sicut multiplicatur miseria, sic & misericordia: nisi quod non sicut delictum, ita & donum. Gratia enim non solum peccata lavat, sed & merita donat. Sex igitur hydriæ sunt positæ his qui post baptismum in peccata labuntur: de his enim loquimur, quia de his sumus. Exuimus tunicam veterem: sed heu peius reinduimus eam. Lavimus pedes nostros. sed peius inquinavimus eos. Sicut ergo quod alius inquinaverat, lavit alius: sic inquinatos à nobis lavari opus est à nobis. Aliena lavit aqua, quos culpa inquinaverat aliena. Nec tamen sic alienam dixerim, ut negem nostram, alioquin nec inquinaret. Sed aliena est, quia in Adam omnes nescientes peccavimus: nostra, quia etiam in alio, nos tamen peccavimus, & nobis iusto Dei iudicio imputabatur, licet occulto. Veruntamen, ut jam non sit quod causeris, ô homo, contra inobedientiam Adæ datur tibi obedientia Christi, ut gratis venundatus es, gratis & redimaris. Si nesciens in Adam periisti, nesciens vivificeris in Christo. Nescisti quando ad lignum vetitum vetus Adam tetendit manus noxias: nescisti nihilominus quando in ligno salutifero innoxias manus Christus extendit. A primo homine in te manavit macula, qua inquinatus es: à Christi latere aqua, quâ mundatus es. Nunc jam inquinatus propria culpa, propria nihilominus aqua mundaberis, ab alio tamen & per illum, qui solus est purgationem faciens peccatorum.

Sex hydrie
mystica

Posita his qui
post baptismum
in peccata labuntur.

Christi & A
da collatio.

Prima ergo hydria & prima purgatio in *compunctio* est, de qua legimus, quoniam *in quacunque hora ingemuerit peccator, omnium iniquitatum eius non recordabor* ^d. Secunda vero *confessio* est. Omnia siquidem in confessione lavantur. Tertia *elemosynarum largitio*. Hinc enim habes in Evangelio ^e: *Date elemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis*. Quarta, *remissio iniuriarum*, secundum quod orantes dicimus ^f: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*. Quinta, est *afflictio corporis*: unde & oramus ^g, ut mundi per abstinentiam Deo canamus gloriam. Sexta, est *obedientia præceptorum*, sicut audierunt discipuli: (quod utinam audire mereamur & nos:) *Vos mundi estis propter sermonem quem loquutus sum vobis* ^h. Nimirum quia non erant sicut hi quibus dicitur ⁱ: *Sermo meus non capit in vobis*: sed in auditu verbi obaudierant ei. Hæ sunt sex hydriæ positæ in purificationem nostram,

1. Hydria
compunctio.
d Ezech. 18. f
2. Confessio.
3. Eleemosyna.
e Luc. 11. f
4. Remissio
iniuriarum.
f Matt. 6. b
5. Afflictio
corporis.
g hymn. ad f.
6. Obedientia.
h Ioan. 15. a
i Ioan. 8. c

Sermones S. Bernardi

R

quæ

*Ista hydria,
seu vasa pœ-
nitentia im-
plentur aqua
Timoris Dei,
postea conver-
tenda in vi-
num Amoris.
k Esai. 38. b*

quæ vacuæ sunt & plenæ vento, si pro inani gloria observantur. Aqua repleantur, timore Dei custodiantur, quoniam timor Domini fons vitæ, aqua, inquam, timor Domini est, & si minus sapida, sed optimè refrigerans animam noxiis desideriis æstuantem. Aqua est quæ jacula ininimici ignita possit extinguere. Nam nec illud dissonat, quod aqua semper ima petit, & timor ad ima cogitationem deducit, & in inferioribus immoratur, atque loca horrenda pavida mente collustrat, juxta illud: *Vadam ad portas inferi* ^k. Sed divina virtute aqua mutatur in vinum, quando perfecta charitas foras mittit timorem.

*Duplex ti-
mor.*

Dicuntur autem lapideæ hydriæ, non tam propter duritiam quam stabilitatem. *Cipientes singula metretas binas vel ternas.* Duæ metretæ, duplex timor, ne forte trudi in gehennam, ne forte ab æterna vita contingat excludi. Sed quia de contingente futuro sunt ista, & blandiri potest sibi anima dicens: Postquam aliquandiu in voluptatibus tuis vixeris, ages pœnitentiam, nec ista jam cariturus, nec periturus in illa: bonum est adhibere & tertium: qui utique spiritualibus notus est, eo utilior quod de præsentis est. Timent enim qui noverint spiritualem cibum, ne quando forte fraudentur eo. Cibo siquidem forti egent qui manum miserunt ad fortia. Vivant de paleis Ægypti qui deserviunt in operibus luti & lateris, nobis fortior cibus est necessarius: quoniam nobis grandis restat via, ut ambulemus in fortitudine cibi illius. Ipse est panis Angelorum, panis vivus, panis quotidianus. Hic est de quo nobis promissum est ^l, *quia centuplum accipiemus in hoc sæculo.* Sicut enim mercenariis & quotidianus cibus datur in opere, & merces servatur in fine: sic Dominus vitam æternam in fine reddet, & interim centuplum repromittit & exhibet. Quid ergo mirum si timet ne perdat hanc gratiam, qui iam consecutus est eam. Hæc est metreta tertia, quam sub disjunctione signanter posuit, eò quòd non omnium sit, quia nec omnibus centuplum repromissum, sed solis qui omnia reliquerunt.

*Tertius Timor
Religiosorum
proprius.*

l Matt. 9. d

DOMIN. I. POST OCTAV. EPIPHAN.

De spiritualibus nuptiis in Evangelica historia designatis.

SERMO II.

*Christi duplex
pylebritudo:*

IN operibus Domini, Fratres, & minus capaces animos exterior consideratio pascit: & qui magis exercitatos habent sensus, solidiorem intus cibum inveniunt, & suaviorem, tanquam adipem medullamque frumenti. Sunt enim & exteriori specie delectabilia, & interiori virtute multo delectabiliora: quemadmodum & ipse exterioris quidem speciosus erat